

1. Lovforslagets baggrund og indhold

I forbindelse med EU-udvidelsen den 1. maj 2004 kunne medlemslandene i forhold til Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn fravige bestemmelserne i artikel 1-6 i Rådets forordning 1612/68/EØF af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet.

Den 2. december 2003 indgik regeringspartierne aftale med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Kristendemokraterne om adgangen til det danske arbejdsmarked efter udvidelsen af EU pr. 1. maj 2004.

Det fremgår af aftalen, at aftalepartierne er enige om fra den 1. maj 2004 at åbne det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de nye medlemslande, og at det samtidig skal sikres,

- at det danske arbejdsmarked de facto åbnes for arbejdstagere fra de nye medlemslande fra og med den 1. maj 2004,
- at der fortsat er balance og ordnede forhold på det danske arbejdsmarked,
- at de nye EU-borgere bliver ansat på samme vilkår, som gælder på det danske arbejdsmarked, hvilket skal ske ved, at der stilles krav om, at løn- og ansættelsesvilkår skal svare til de overenskomstmæssige eller på anden måde være sædvanlige for det danske arbejdsmarked,
- at de danske velfærdsordninger forbliver robuste, og at der ikke sker utilsigtet brug af de danske sociale ordninger, og
- at der gennemføres en forstærket indsats mod illegal arbejdskraft og andre omgåelsesmuligheder.

Formålet hermed var at forebygge enhver risiko for, at EU-udvidelsen på udvalgte områder kunne give anledning til problemer i relation til ubalancer på arbejdsmarkedet og utilsigtet brug af sociale ydelser.

I en overgangsperiode skulle der således etableres et regelsæt for meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til arbejdstagere fra de pågældende nye EU-lande.

Lov nr. 283 af 26. april 2004 udmøntede den del af regeringspartiernes aftale af 2. december 2003 med Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne, som krævede ændring af udlændingelovgivningen.

Med loven indførtes en national foranstaltning, hvorefter arbejdstagere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn i en overgangsperiode alene kunne tage beskæftigelse i Danmark, hvis de havde opnået opholds- og arbejdstilladelse. Opholds- og arbejdstilladelse blev alene ud-

stedt, hvis der var tale om beskæftigelse på overenskomstmæssige eller på anden måde sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. Der henvises herved nærmere til afsnit 2.

På baggrund af en henvendelse fra Kommissionen blev der i 2005 foretaget en justering af administrationen af den nationale foranstaltning, således at reglerne ikke finder anvendelse på statsborgere fra Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn, der har haft arbejde på det danske arbejdsmarked i mindst 12 måneder. Dette gælder dog ikke, hvis arbejdstageren frivilligt har forladt det danske arbejdsmarked.

Regeringen skal på baggrund af erfaringerne med overgangsordningen inden den 1. maj 2006 tage stilling til, om den nationale overgangsordning skal forlænges pr. 1. maj 2006, og om ordningen i så fald skal justeres.

Ved aftale af 5. april 2006 besluttede regeringspartierne, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre (herefter benævnt forligskredsen), at overgangsordningen forlænges til den 1. maj 2009.

Forligskredsen har samtidig besluttet, at der løbende over den kommende treårs periode skal overvejes en udfasning af overgangsordningen med henblik på, at det danske arbejdsmarked gradvist tilpasser sig en situation uden overgangsordning pr. 1. maj 2009.

Forligskredsen har endvidere besluttet, at der allerede pr. 1. maj 2006 gennemføres justeringer af overgangsordningen med henblik på yderligere at smidiggøre adgangen til det danske arbejdsmarked for østeuropæisk arbejdskraft. Forligskredsen har således besluttet,

- at der bliver mulighed for at opnå opholdstilladelse for personer i ordinær beskæftigelse 30 timer om ugen, hvor det i dag er et krav, at der er tale om fuld-tidsbeskæftigelse, og
- at godkendte overenskomstdækkede arbejdsgivere skal kunne ansætte arbejdstagere, hvis ansættelsesforholdet er anmeldt til Udlændingestyrelsen.

Der kan nærmere henvises til afsnit 5 nedenfor.

Den 1. januar 2007 forventes Bulgarien og Rumænien at blive medlemmer af Den Europæiske Union.

Traktaten af 25. april 2005 om Bulgariens og Rumæniens tiltrædelse af Den Europæiske Union indeholder mulighed for at etablere en national overgangsordning på samme måde som for Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

Den 5. april 2006 besluttede forligskredsen, at overgangsordningen for Estland, Letland, Litauen, Polen,